

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, vasárnap, február 13

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Égész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.	
Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.	
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.	
Hírlapok nem adnak vissza.	

Hirdetési díjak.

Egy n'gyalog csejntiméternyi tér ára 2 kr.
Bályegdj minden hirdetés után 30 kr. Nagyon és gyakoribb hírdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket főlvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan) der Wollzeile 36.) Haasenstejn et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenstejn és Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetés köv. vételi irodája Budapestben Szerbtelek 3. sz.

Nyilvántartási díjak

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, 1881. febr. 12.

Ritka eset, hogy a beteg maga tudná mitől gyógyul meg, s ez bizonyos mértékig talál a mi nagy betegünk, az iparos osztályra. Érzik az egész társadalom, hogy ezen tagjának valami erősen fáj, de még maga az iparos osztály sem hiszi, hogy elhíthetné magát, miszerint az általa javasolt orvosoktól, biztosan megszűnik a betegsége. Eszünkbe juttatja ezt azon tanácskozási, melyet a miniszterium által feltett kérdéspontok tárgyában a kolozsvári iparososztály is foglaltatott. Iparosaink a legnagyobb érdeklődéssel viseltettek az ügy iránt, s a lefolyt vitának legfontosabb eredményeként csaknem egyhangulag kimondták a kényszerszertársulatokat és a qualificációt, többen hangsúlyozván, hogy ezeken fordul meg a magyar iparosok sorsának jobbra fordulása.

Vajha úgy volna!

De a kényszerszertársulat nem jelenten többet, mint azt, hogy az ipartűzőknek bizonyos egyesülethez okvetetlen csatlakozniuk kell, ez által csak az adott szaporitjuk meg ez osztálynak amugy is megterhelte vállain, a nélkül, hogy tőkét teremtetünk volna számára, melylyel megbirkózzék a külföldi iparosok háta meggett levő tőkével és meg adtuk volna neki a tudományt, hogy ép oly gyorsasággal és ép oly izléssel készítse meg az egyes cikkeket, mint a külföldi iparos, a ki a vasutak által közöltünk el s ép úgy üzletet tart, mint bármely itt szültetett iparos atyánkfia. A csapás pedig ebben rejlik. A mi Magyarországot ugyasólva külön zárt terület volt, nem a vám, hanem a modern közlekedési eszközök és a külföldiek bizalmának hiánya miatt, addig ipara önállóan fejlődött, jobb nem léteben a fogyasztó kéjlődésig is beérte a magyar ipar termékeivel, s olcsóbb gyári készítmények hiányában megfizette a magyar iparos munkáját. A mint azonban hazánk megnyitott a külföldiek előtt a szabad versenynye, a nemzet nem volt birtokában a tőkének, melylyel a külföldi gyárpárral szemben magyar gyárpárt teremtesek; iparosaink pedig nem voltak birtokában a magas fokú ügyességnek és képzettségnek, hogy az idegen kézműiparnak benn a hazában a magyar kézműves legalább ellenállani tudjon. Itt rejlik a bajok kútfeje, ez maga a betegség, melyen a kényszerszertársulattal ép úgy nem lehet segíteni, mint a qualificatióval.

A KELET TÁRCZÁJA.

Tiszta csupa gyönyörűség...

Igen is, egész határozottsággal ismétlem: tiszta, csupa gyönyörűség, akár hiszi a kegyes olvasó, akár nem, a miről szólólandó vagyok. De sietek azt is kijelenteni, hogy nem valami közönséges, mindennapi élvezetéről, gyönyörűségről beszélek: szerelemről, dicsőségről, jötevérségről, művészetéről, tudományos buvárlatról, vagy éppen valami communitali győzelemről. Hiszen, igaz, ezek is csak érnek valamikésként. Egy szép nő édesbájja magoodaada, a mint aranyló fürtei halójával úgy megfog, mint egykor Hefaisztosz az ő halója, s úgy leköt, mint Omtale csoda-erős imádóját! Egy hely a halhatatlanok dics-csarnokában, hogy nevedet a maradékok is büszkén emlegetsek s tetteid fényétől gyuljon föl lelkesedéssé, nemes versenyeiben sürögve, hogy nyomdokaidon haladhassanak! — A hála egy titokban ejtett könyve, melyet az égből alászállt Peri arany kebelébe fogva föl, engesztelő áldozatul mutat be az Urnak, mert megnyitotta az ébezt és szomjuhozó felruházta a meztelent, szived sugallatából az Urnak ügyét fogadt föl! Az istenek itálának egy csöppe, melylyel a művész remekének élvezete nedvesíti meg ajkidat, hogy azonnal bú-varázslat fogja el szemeidet, lelkedet és láthatatlan kezek ragadjanak föl, föl a magasba, Olymp derült égből, megfeszítve a portól, balzsamos fuvalatokon ringatva... Az igazság fényének egy főlvilágása, mely átvillan a nagy rejtélyek fellegfolytát s egy pillantást enged vetned a teremtés, a lét, a természet titkaiba, hogy hatalmat

Az utóbbi kétségkívül jelent annyit, hogy a tanuló tudja és értse, a mire mestere megtanítani képes. De hiszen ép az a bibije iparunknak, hogy a mester sem képes a versenyben diadalmasan megállani a világ elhaladott háta megeit, s az ipar olyan alapokra helyezkedett, melyek a magyar ipar előtt teljesen ösmeretlenek. Igen helyesen említettett fel az iparosok értekezletén, hogy az ipar mai állása mellett egy ember egy cipőt sem képes oly csinnal és correctséggel előállítani, mint azt a mai igények követelik, mivel már e téren is annyira ment a munkafelosztás, hogy egy segéd a cipőkészítésben nem ért egyebhez, mint a cipő kiszabásához, a másik a béléss összevarrásához, a harmadik és negyedik a cipő többi részeinek elkészítéséhez, de egy sem ahhoz, hogy egy magára egy pár kész cipőt állítson elő. És iparnak csakugyan ez az igazi ipar, csak így lehet gyorsan s mégis correctséggel állítani elő kelendő cikkeket.

Ilyenekből áll a külföldi ipar előnyeinek titka, de a melyeket sem kényszerszertársulással, sem qualificatióval megoldani nem lehet. Mindezt elérni s kivívni kizárólag csak alapos szakoktatás képesítheti az iparost.

A képviselőház igazságügyi bizottsága Horváth Lajos elnöke alatt tartott mai ülésében folytatta az értékpapírok megsemmisítéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. Elvi jelentőségű változtatás csak a 46. §-nál történt, mely az állami és törvényhatósági értékpapírok tökéltözveitésének elváltásáról szól. E szakasznál Emmer indítványozta, hogy a mostani viszonyaink között már teljesen elavult 30 évi elváltási időtől el kell térni. Forgalmi eszközök mai feltettése mellett 10 évi időszak is elegendő, annyival inkább, mintán a jogbiztonság garanciái folyton növeltetnek s az új polgári törvénykönyv szintén kénytelen lesz rövidbe elváltási időt fogadni el. A jelenvolt miniszterek felszólalása folytán az elváltási idő 20 évben állapított meg.

A GAZETA VÁDJAI.

Brassó. 1881. február 9-én.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Bécses lapjának az évi 30-ik számában a „Gazeta” „Összehasonlítás” című cikkében egyéb badarságok között ezeket is olvasom: „Előállottak Kókai után Réthy, Solyom-Fekete, Kóos, beakarván bizonyítani, hogy

nyerj az örök erő föltt s az elemeket az ember szolgálatába hajtsd, meghódítsa az ég magasát és a föld mélyét, a tengerek távolait s a lég szárnyait! És egy hét-nyolcz szótőbbséggel nyert communitali győzelem, kiviva, kunyorálva és erőszakolva ígéretekkel, esedékléssel, fenyegetésekkel, hamis lírekkal, rágalommal s még kézzelfogható argumentumokkal is, hogy fiacskád vagy papád, bátyád vagy sógorod s készségtől érdektársad bejusson ebbe vagy abba a hivatalba, bizottságba és hatalmadat megérezze a város (meg erszényed) — mindez, mondand, élvezet, gyönyörűség, de mindnyájának meg van a salakja, meg az ára is, s aztán, olyan közönségesekké is váltak, annyira kezünk ügyében vannak mindnyájunknak s annyi változatot, fokozatot és ismétlést engednek meg, hogy az embert önkénytelenül is a spleen fogja el, ha csak rájuk gondol is.

Bezzeg, nem így az én választott tárgyam, mely nemesek olyképen „egyefelen,” mint a pótlak szerint a szerlem; mely nincs annyi esélynek kitéve, mint a dicsőség; mely nem olyan ritka dolog, mint akár a tiszta szívűből származó jótevés, akár a valódi műredek; melyhez nemesek a választottaknak van jussuk, mint a tudomány társának nyitogatásához s melynek nagyobb tisztító ereje, mint egy egy communitali győzelemnek....

Mindezeknél nagyobb, tisztább, zavartalanabb, választékosabb és állandóbb az a gyönyörűség, a melyeket mai napság, a civilizáció e fénykorában, a mivelődés mind terebélyesebbé váló fája alatt, a — halál s a rákövetkező temetés ad az embernek.

Magam ugyan nem próbáltam, — speculatio hajlamsáimhoz képest, nem sokat adok az empiriára — de látom naponként s szavamra

Mai számunkhoz egy fél iv hirdető melléklet van csatolva.

Déva, Naszód, Máramaros környékén levő románok előladosodott magyarok.

Bármennyire bizelgő reám nézve ez a díszes társaság, hova Muresianu Aurel ur engemet bevezetni sziveskedett: ki kell jelentenem, hogy nem érdemlem meg ezt a nagy kitüntetést. En nem emlékeztem teljességgel arra, hogy valaha a naszód, máramarosi románokat előladosodott magyaroknak állítottam volna. A hunyadmegyeiekről itam cselőtt 10, 11 évvel pár cikket, talán épen a „Kelet”-ben. Ugy emlékezem, hogy az előladosodás okairól írtam volt. Az érveket ott helyben gyűjtöttem volt, tehát nem a levegőből beszélttem.

Többet írtam itt-ott a moldvai csángók előladosításáról, hanem mindez csekélység volt ahhoz képest, a mint azok erőszakos előladosítását Bálint Mihály a „Hon”-ban előadta volt. Nem emlékezem, hogy azokat az adatokat a román lapok megézőfolták volna.

Nem boosátkozom a „Gazeta”-a idézett cikkének czafolásába. Annyit még is megemlítek, hogy az a 40—50 ezer magyar, kiket szembeállít, 3 millió (?) románnal, csak a napjainkban is folyvást tartó kivándorlás eredménye. Ezek nem adnak katonát Romániának, mert utólevél vannak ott és így osztrák-magyar alattvalók. Utólevél nélkül besorozzák a román hadseregbe. Ezek sehol sem képeznek politikai községet, legfeljebb itt-ott egy-egy kis egyházközséget.

Egészen másképp áll a dolog a moldvai csángó községekkel. Ezek ott polgári és egyházi községet alkotnak s még románul is magyaroknak vallják magukat dupa lege, azaz vallások után, mert mind római katolikusok s Moldovában a román katk. vallást még a román nép is „magyar vallás”-nak nevezi. A csángók mostani egyházi és tanügyi állapotát nem ismerem de alig hiszem, hogy mint felekezet, magyar iskolákkal birjanak avagy bár a románnyelv mellett a magyar nyelvet is tanítanak. Romániában nincs nemzetiségi törvény, hanem mindenki román állam polgára. A csángók 24 nagyobb községet alkotnak. Ezekben kívül még számoguynevezett filia-egyházakat alkotnak olyan községekben, a melyekben a románság a tulnyomó elem. Nem gondolom, hogy ezekről a csángókról azt mernék állítani, hogy ezek a romániai magyarok a román hadsereghez semmivel sem járulnak, mert ekkor azt is be lehetne bizonyítani, hogy Brassó megye 10 csángó községe sem járul a közös hadsereghez és honvédséghez. Ellenkezöleg a moldvai csángók Bákó és Román megyékben oly tömeges kontingenst adnak, miszerint nincs kétség abban, hogy ezek a csángó legények is adnak anyagot Alexandri ujjabbkori szép költeményéhez. Hogy pedig ezek a moldvai csángók legalább dupa lege vallásuk után magukat magyaroknak vallják, ezt egyebek között ezzel is bizonyíthatom. Moldva és Oláhország

mondom, nem képezlek valami exquisitesbb gyönyörűséget, mint a melyet egy mai napság divatos, hogy ne mondjam járványos halál és temetés okozhat.

Az az, ki kell igazítnom magamat: a halált bátran mellőzhetjük, az csak a mellékes, a lényegtelen. Mint a fáczán-pecsenyénél a fáczán nyakának elmesztése s tollazatának lekoppasztása. Mint a pula bársnyu kerevetnél a fál, löször, rugók, selyem-szalak. Igaz, ezek nélkül nincs sem dagadozó fekvő hely, sem fáczán-pecsenye, a mint hogy halál nélkül sínes temetés, de valamint amott az előzmények tisztán csak a következőt vannak, a fő, a lényeg, a tulajdonképeni cél itt is a szép temetés, nem pedig az antecedenens: a halál. Ezt hát bátran mellőzhetjük s tarthatjuk magunkat a földolgozó: a temetéshez.

És már erről mondja cikkem czíme, hogy „tisztá, csupa gyönyörűség!”

Kezdődik a szomorú jelentésen, már hogy szomorúnak nevezi magát — lucus a non lucendo. Milyen szép dicséreteket olvashatna magáról az az appendix, ha nem röstelné a szemeit fölnyitni s ha egyáltalán közlekedni volna odátul ez a mi jegyeink szerint való írás. S nem is csak egyféle kiadásban, hanem három négy formában jelennek meg ezek a bélyeg-mentes hirdetések, a legfinomabb satínál, sulyos papíron, ékes — néha ezüstös kövzetekkel, az izlés és találékony-ság szellemes változataiban.

Következik a ravatal, választékos kiállításban, pompás redőzetekkel — akár egy bál ruhá — a legdivatosabb bouquet-k, a leghíresebb farsangi cikkek torrásból, egyenesen Mademoiselle Friquardin műterméből hozatva — igen ajánlatok: a szép Leontine baroness e rózsák párijaival bódított a jogász-bálon... A rendező vi-

unioja után egy moldvai zászlóalj rendeltetett volt Bukurestbe. Egy ünnep alkalmával pár száz katona rukkolt az ottani ev. ref. templom elébe, s egy tiszt hejőtt és jelentette, hogy ezen katonák gyónni akarnak.

Ez a kis félreértés, hogy t. i. pár száz moldvai rom. kath. csángó katona az ev. ref. lelkészhez jött gyónni, onnan származott, hogy Oláhországban az ev. ref. felekezetet nevezi a nép „magyar vallásnak” Moldvában pedig a románai katolikust. Sok magyarzat után elvezette a tiszt őket a római kath. templomhoz, „La Baratia,” de ezzel még nem volt vége a félreértésnek, mert a kórházakba azután is több ízben elhitták a magyar papot, míg végre sikerült a kérdést megszüntetni.

Azonban a románok a csángókat nem tartják magyaroknak. Ha ezt csak politikai értelemben vennék, helyesen tennék, mert valamely házában egyenél több politikai nemzet nem lehet. Azonban a román alkotmány nemesak hogy nem ismer nemzetiségeket, mint ismer a magyar, hanem még a felekezeteket sem engedi nemzetiség szerint nevezni. Nálunk például így írják magukat: a gr. kel. román felekezet, román elem népiskola, román középtanoda. Romániában ez mondják: Itt nincs ev. ref. magyar, rom. kath. felekezet, egyház és iskola, hanem vannak rom. kath. románok, ev. ref. hittl románok. Így volt legalább cselőtt 10—12 évvel, nem tudom, ha változtattak-e azóta az alkotmányon.

Tehát „qui bene distingvit, bene docet” elvénél fogva, ha a „Gazeta”-a a moldvai csángókat románoknak tartja és így még hallani sem akar arról, hogy ezeknek magyarságáról beszéljünk, akkor el kell fogadni azt is, hogy a magyar birodalomban is csak egy politikai nemzete van s így nem lehet sem a hadsereget, sem a hazát nyelvi igények szerint felszítani.

A moldvai csángók nem 1514-ben a Dózsa féle porlázadás után vándoroltak Moldovába, hisz ezt a porlázadást épen erdélyi fejedelem győzte le Temesvár alatt. Muresianu ur tudni fogja, hogy Moldovában Vilkoriában magyar püspökség volt már akkor, midőn IV-ik Béla alatt a tatárok hazáznak s a dunai tartományokat is feladták. A tatárjárás és a Dózsa-féle porlázadás között 273 év fekszik. Azt hiszem, hogy hallott M. ur a bákói rom. kath. magyar püspökségről is. Annak a kivándorlásnak pedig, a mely Moldva és Munténia alapulásától kezdve a mai napig folyvást tart s a melyet Erdély vándorlásának is lehet nevezni, mert románok, szárszok, székelylek, ab ovo, maig teszik, annyi oka van, hogy mint nem ide tartozó ügyről nem is szólók.

Most veszem észre, hogy többet írtam, mint szándékoztam, de keseríteni nem volt célom. Nem levén időm, telhetségem és kedvem a magas politikai kérdések vitásába belekontárkodni, kérem kel a „Gazeta”-a szerkesztőjét, hogy

rág-háza, ezen kívül, rendre szolgáltatja az élő virágokat — diszlakomákhoz, ünnepélyekhez és temetésekhöz, cserepenként, egyszeri használatra, tiz potom krajczáron.

Hát még a koszorúk — szebbnél-szebbek, a legdusabb babér-lombozathól, a mennyi két-száz nyul-sülthez is elég lenne; arasznyi széles szalagokkal, aranyos nyomással, legalsó szabott ár: negyven forint darabja, — természetesen valameny: tiz-husz öten, a körülményekhez képest, szintén betemetve a drága halottat. Aztán a diszruhás örök, karddal, kucsmával, fehér kesztyűvel, vagy, ha tetszik ezüst, arany paszománnal, vállrojjtal, pofoncsapott kalappal — a szorint, a mint fizeted. — A kocsiha bat lö fogva, fullajtárokkal, felszolgáló inással — azt hinnéd a XVII. évszáz valamelyik fejedelme útazik, hát pedig csak bat árva, meg egy örvég kenyér-szerzője...

Igazán, tiszta csupa gyönyörűség, szinte irigylő az ember, ha mai napság volna még a földön irigység s nem igaz szívűből örvendeznénk felebarátunk előmenetelén, gyönyörűségén. Így, nincs más mit tenünk, mint örülnünk, hogy az illető ilyen szerencsés, hat lovas hintón jár, testőrei vannak s annyi koszorút kapott. Ugy is eleget járt gyalog életében, senki sem őrizgette, soha senki meg nem koszorúzta.

De mindez még csak hagyján — még több gyönyörűség is vár a boldog halottra: a harsogó zeneszó is csak valami. Három-négy cigány recsegő trombitája — megjár; az első zenekar teljes számban — még jobb; a katona zenekar, Dom Sebastian gyász-indulójaival — derék, bár, mióta a „mivolt lelki bölgy” hazaárulásnak tartja az átkos közös-ügyes eszerepárokat esch muzsiknsainak nóátit hallgatni, ez sem elég nobel s nagyon is hazafiatlan. Igen jó és időszerű, to-

ne elegyítse nevemet politikai, nemzetiségi vezérezikéibe.

Koós Ferencz,
tanföltgyelő.

LAPSZEMLE.

Az „Egyetértés” írja: Ha a horvátok követelik, hogy Gume kérdése valahára végleg döntéssé el: ebben a horvátoknak igazuk van. De ha a végleges eldöntést úgy akarják, hogy Fiume Horvátországba bekebelezéssé: ebben nincs igazuk. A történelmi jog szempontjából nincs igazuk.

Fiumé és a magyar tengerpart iránt a történelmi jog alapján már nem vitalkozunk. Ez alapon a vita épen husz év előtt csattanós megoldást nyert.

Azonban horvát testvéreink igen bőleszen cselekedeznek, ha eszükbe jut, hogy nemzeti akaratát Fiuménak is és van Magyarországnak azon kívül és azon felül, hogy mindkettőnek elég világos történelmi joga is van ahhoz, hogy ők egymáshoz tartozzanak s hogy közülük egyik se tartozzék Horvátországhoz. Már itt aztán a hatalomnak matematikailag kiszámítható mérveit is figyelembe veendők. Kettős nemzeti akarat egy ellen, Fiume és Magyarország Horvátország ellen mégis érdemes dolog arra, hogy ezt még horvát testvéreink is egy kissé figyelembe vegyék.

Fiume helyzete csakugyan abnormis. Neki vagy egészen Horvátországhoz, vagy egészen Magyarországhoz kell tartoznia. Arról ne álmodozzanak a zagrabi urak, hogy a szlavón megyék esete ismétlődni fog. E megyék magyar megyék valának ép úgy, mint Fiume magyar terület. De e megyék a zagrabi tartományi gyűlésen is képviselve valának csaknem olyan formán, mint a hogy ugyanott Fiume is képviselhető volna. Ha egy gyenge pillanatban, ha az abszolutizmus elleni harc nagyobb erélyéért, ha azért, hogy a horvátokat a bécsi udvari párt karjaiból kiédesgezzük, egyszer megtettük azt a bolondságot, hogy magyar terület átengedjünk a horvátoknak: most, a horvát testvéreik ilyenforma hálás magukviselése után bizonyára eszük ágában sincs azt a bolondságot ismételni.

A „Pesti Napló” borसनak látja a kütpolitikai helyzetet s mai vezér cikkéit így végzi: jussom eszünkbe a szerb háború és mozgósításunk.

Bismarck békéről beszél — ugymond — az országgyűlésen s ugyanekkor hivatalos lapja háborus szándékkal vádolja Gambettát; Barthélemy külügyminiszter békés szónoklatot tart a kamarában s a République Française azonnal megátadja politikáját; a nagybatalmak közvetítő tanácskozásokat tartanak Konstantinápolyban s Göschén kényszerítő rendszabályokat ja-

bát, a gondolat, hogy a t. cz. közönség rendelkezésre egészen külön temetési zenekart kell bocsátani, a legjelesebb öröklő szervezte, suttós egyenruhákban, de azért igen jutányos áron — a díjak a szerint szállva, a mint Meyerbeertől vagy Mozarttól s a szerint emelkedve, a mint Offenbachtól fúnak darabokat. Különbö gondoskodás tétetett, hogy Planquette és Souppé egészen új és divatos nótákat componáljanak.

Mondom uraim és hölgyeim, nem képezlek nagyobb gyönyörűséget, mint egy ilyen temetést.

Milyen lélek-nyugalommal hunyhatjuk le már most szemeinket, tudva, hogy — hála a mivelődésnek, a kor, tudomány, művészet és ipar bámulatos haladásának — nem vész nyomtalan életünk, hanem még halálunkkal is szerzünk egy kellemes órácskát a t. cz. közönségnek, szép kis nyereséget a vállalkozónak s méltó dicsékedést hátramaradtainknak, kellemes bizelgés hiúságunknak.

Azt, legyen dicséret, előismerés a való érdemnek, hogy ilyen tiszta, csupa gyönyörűséget szerez élőknek, holtaknak.

É-n.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizenegyedik fejezet.

Földi béke követ.

(Folytatás.)

Azon igazságok, melyek a valódi érényhez vezetnek, s az isten fen ségének ismerte, oly természetességgel, s állandósággal lettek lelkébe csepeg-

vaso! Berlinben és Bécsben a porta ellen, úgy utazik a szultánhoz, hogy a Keletet felzaklassa; Európa mérsékletre inti Görögországot s Komunduros a nemzetűrség mozgósításával s újabb hadikészületekkel felel. A diplomaták egymást csalják, vagy a közönséget akarják megesalni. A görög kérdés magába véve nem oly fontos, de az az azon kanócz, melyet legkönyebben meg lehet győjtteni s véle fellobbantani az egész aknát.

Elsíszszük, hogy Bismarck komolyan akarja a békét; hisz Németország kész s neki nagy belügyi tervei vannak, s a német birodalom szerveztetét akarja megalapítani és biztosítani; de azt is elhisszük neki, hogy Gambetta háborút akar.

Az egész francia nemzet azt, mert bármennyire szereti a békét és játszsza a békést, nincs francia, ki Elzász és Lothringiáról lemondott volna.

S van háborupárt mindenhol. Van Berlinben is, hol Moltke a minapában írt egy dicsőítő levelet a háború mellett.

Güschon, Hatzfeld és Komunduros csinálják a politikát Konstantinápolyban és Athénben s ha majd a feltámadt Pallas Athéné vereszik Mahomettel az Olympuson s boeskoros görögök boeskoros törökökkel hadakoznak Thesszália síkján — márczius 21 én — jussan eszünkbe a háború s a mi azután következett, Törökország első felosztása s legytünk elkészülve, hogy a történelem ismétlődik és mi — mozgósítunk.

BELFÖLD.

Gyergyó-Sz. Miklós. 1881. febr. hó 10. (Vigalmaink.)

A farsang, e vig vendégünk, hozzánk is régi jó kedvével köszöntött be. Az analom számított körtünköl, a farsangi élvek gyönyöreinek lettünk mi is részesi. Egymást érik a bái vigalmak. Az egyik után amugy kedvünk szerint még ki sem beszélhetünk magunkat, kíváncsiságunkat máris egy következő foglalja le; a tánczra hívó zene utóhangjai még zengenek füleinkben, és ismét pengetni kezdik.

Február hó lapjára mi négy bált jegyztünk fel; ezek közül egyet a helybeli fiatalaság, hármat pedig egyetleink tartanak meg; tehát a vigalmon kívül nagyfontossága e farsang más tekintetben is ez egyetleink sasonja; e bálköből nyírk adakozások és jövődélután utján anyagi képességtiket, hogy fennmaradásuk annál biztosabb, működésük annál hatékosabb lehessen.

A különböző bálók rendező bizottságai egész hévvel sürögnek — forognak; minden lehető megtesznek, csakhogy vigalmukat a kellő sikerre juttassák; ha kell még áprehálnak is, ha valaki egyik vagy másik bálból visszamarad. De mindegyik bizottság azt óhajtáná, hogy a saját bálja nyerje el a versenydít.

A helybeli tüzoltók báljáról már beszámoltunk. A tiszta jüvedelemmel teljesen meg vagyunk elégedve; a bálban uralkodott jó kedv pedig reményünkre messze tulszárnyalta.

A férfiaknak nagyon jól esett, hogy hölgeink izléses esimál párosult egyszerűségben jelentek meg, Mégis érdemlik tőlünk a kitüntetés elismerést.

Legközelebb a helybeli nő egyelet báljában fogunk vigadni. Az előkészületek utján sokat írnok mondhatjuk. Ezt meg a casinó bálja követi, mely korább hírnevét az idén is kifogja vinni. A farsangi vigalmakat a fiatalaság hushat-

gyó-keddi bálja zárandja be, s azt hisszük, e befejező vigalomra mindenki azon jó szándékkal megy, hogy utóljára derekasankimutajta magát.

Szóval, vigalmak közt folynak napjaink; Majd a bőjton helyettük az egysensult.

A biztosító intézetek, iparos r. társaságok és szövetkezetek körében 1880-ban történt változások.

Közlő: Mihó k Sándor.

A „Magyar Compass“ szerkesztője. Folytatás és vége (lásd február hó 9-én.)

III. Biztosító intézetek.

1879. végén volt Budapest 5, a vidéken 4, összesen 9. helyföldi bizt. intézet. Idegen országbeli bizt. intézeti fiók volt: Budapest 16. — Ezek sorában 1880 ban következő változások fordultak elő:

a) Újból alakultak

Budapest: „Agricola“ jégkárbiztosító r. t. — Alakult 1880. márczius 16-án. 50. évi tartamra. — Alaptőke 400.000 ft. 2000 darab részvény 200 ft befizetéssel.

Feloszlott: az osztrák jégkárbiztosító társaság budapesti fiókja.

Marad 1880. végén: Budapest 6, a vidéken 4, összesen 10. helyföldi bizt. intézet és 15 idegen országbeli bizt. intézeti fiók Budapest.

IV. Iparos részvénytársulatok.

1879. végén volt gőz- és műmalom Budapest 9, a vidéken 29 összesen 38. Építő, és építőanyaggyári r. társulat Budapest 5, a vidéken 5, összesen 10. Iparos vállalat mint r. társulat Budapest 14, a vidéken 22, összesen 36. Vegyes természeti ipar vállalat mint r. társulat Budapest 11, a vidéken 27, összesen 38. Összesen Budapest 39, a vidéken 83, összesen 122. Idegen országú iparos r. társ. telep Budapest 4, a vidéken 10, összesen 14.

Ezek sorában 1888-ban következő változások fordultak elő:

a) Újból alakultak

Budapest: 1) Első magyar üveggyár r. t. — Alakult 1880. december 25-én. — Alaptőke: 100.000 ft 209 darab részvény 500 ft befizetéssel. 2) Első magyar általános fuvarozó, és szállítományhozó r. t. — Alakult 1880. február 17-én. — Tartama 50 év — Alaptőke: 400.000 ft 4000 darab részvény 100 ft befizetéssel.

A vidéken: 1) Szerb nemzeti nyomda társulat mint r. t. Újvidékén. Alaptőke: 30.000 ft 300 darab részvény 100 ft befizetéssel. 2) Czeglédi magtár-egylet. — Alaptőke: 20.000 ft 100 darab részvény 2000 ftos részvény.

Nagybecskerek: Hidegviz, belézés, és savgyógyintézet mint u. t. Ullaria völgyben. Alaptőke 30.000 ft. 300 darab részvény 100 ft befizetéssel. 4) Naszódon: „Hebe“ r. t. Alaptőke 10.000 ft. 200 darab részvény 50 ft befizetéssel. 5) Auszton: Fertőfürdő r. t. Alaptőke 1400 ft, 140 drab részvény 10 ft befizetéssel.

6) Zombori színház r. t. Alaptőke: 33.000 ft 640 darab részvény 50 ft befizetéssel, — továbbá: 80 darab 100 ftos elsőbbségi kötvény — 8000 ft.

6) Részvénytőkéit, vagyrészvények számát változtattak.

Budapest: Erzsébet gőzma-

lagon lett volna képes kárpotlást nyújtani neki.

Emilia azonban ígéretet tett Trudkának, hogy mihielyt az állandó szép napok beállnak, szabad lesz meglátogatni őt, s néhány napot nála tölteni a falun; mely látogatásnak már ezelőtt hat héttel előre ült, s utánna hat hétig boldog volt visszagondolhatni reá.

Különbén némi kárpotlást nyújtott a kis lánynak Emilia távollétéért az, hogy a napok mind inkább hosszabbadván, Villinek is hétközben volt egy-egy kis szabadideje, mikor haza szaladhatott, mi, miként mondtuk Trudkának, mindig nagy örömet okozott.

Tizenkettődik fejezet.

Buzgalom és haladás.

Vidám tavaszi est volt; april hó vége felé, midőn Trudka, ki miss Graham nál járt volt, hogy tőle falura menetele előtt bucsut vegyen ez udvar egyik félre eső zugában állt, s keservesen sirt. Egy könyvet, s új írótláblt tartott kezében, az Emilia búcsu ajándékait, de az egyikről le sem vette volt még a papir burkolatot, s a másik egészen át volt áva könnyeitől. A kis lány keblét oly bána töltötte el, a barátöjféltől való megválás miatt, hogy nem is hallotta, midőn valaki be jött a kapun, s nem is sejtette, hogy háta mögött áll valaki, mig ez mind két kezét vállaira tette, s Trudka megfordulva, a Villi vidám, mosolygó arcával találta magát szembe.

— Nő Trudka, szólott kis barátja ez bizony nem a legnyájasabb fogadta-

lom: 600.000 frtnyi alaptőkéjét 900.000 frtra emelte fel. — Jelenleg 4500 darab részvény 200 ft befizetéssel.

Targó Tarjáni köszénbánya r. t. 2.600.000 frtnyi alaptőkéjét 2.580.000 frtra szállította le. — Jelenleg 25.800 darab részvény 100 ft befizetéssel.

A vidéken: Igloi műmalom r. t. 128.400 frtnyi alaptőke 102.600 frtra emelte fel. Jelenleg 1.026 darab részvény 100 ft befizetéssel.

Losonczy gőzmalom r. t. alaptőkéjét 300.000 frtra emelte fel. Jelenleg 1.500 darab részvény 200 ft befizetéssel. Továbbá üzleti tőkének szaporítása céljából 200.000 ft özöljáig 112 darab 1000 ftos és 800 darab 100 ftos elsőbbségi kötvényeket bocsátott ki.

Nagy szlabosi papirgyár r. t. 150.000 frtnyi alaptőkéjét 100.000 frtra szállította le. Jelenleg 100 darab részvény 1000 ft befizetéssel. Ezen vállalat 1880-ban igazgatósági székhelyét Budapestre tette át. Pécsi kőszén-, bányá- és gépgyár r. t. 200.000 frtnyi alaptőkéjét 175.000 frtra szállította le.

Székesfehérvári színház r. t. 120.000 frtnyi alaptőkéjét 117.800 frtra szállította le. Jelenleg 1028 darab 100 ftos oszthatlan részvény és 150 darab 100 ftos 5 -atka-matozó elsőbbségi kötvény.

c) Feloszlottak

Budapest: Első magyar vasuti kocsi gyár r. t. 1.000.000 ft befizetett alaptőkével, a Ganz és társa r. társulat által vétel utján megszerezett. A vidéken, czeplédi magtár egyesület 5000 ft alaptőkével, végül Budapest aprágai gépgyár r. t. új fiók telepet állított fel, marad tehát 1880. végén:

Gőz- és műmalom B.-psten 9, a vidéken 29, összesen 38. Építő és építő anyaggyári r. t. B.-psten 5, a vidéken 5, összesen 10. Iparos vállalat, mint r. t. B.-psten 14, a vidéken 23, összesen 37. Vegyes természeti ipar vállalat, mint r. t. B.-psten 12, a vidéken 31, összesen 43. Összesen Budapest 40, a vidéken 88, összesen 128.

Idegen országú iparos r. t. telep B.-psten 5, a vidéken 10, összesen 15.

V. Szövetkezetek

1879 végén volt: Budapest 22, a vidéken 213, összesen 235 szövetkezet. Ezek sorában 1880-ban következő változások fordultak elő:

a) Újból alakultak

Budapest: 1) Első járadékkal kapcsolatos földhitel, és közgazdasági egyet. 2) Kereskedelmi takaré, és hitelszövetkezetek. 3) Budapesti kisiparosok takaré és kölcsön egylete. 4) Első viszontagos takaré és segély szövetkezet. 5) Budai takaré és előleg egylet.

A vidéken: 6. Bácsi segély, 7. Botfalun előlegezési, 8. Csakován II-ik segély. 10. Hollóson önszegélyző, 11. Huszton önszegélyző, 12. Jankovácson földmivelők előlegezési, 13. Nagy-Kikindán takaré és előlegezési, 14. Nagy-Vázsonban II-ik önszegélyző, 15. Pankotán népbank, 16. Perkátán segély-egylet, 17. Bodolán önszegélyző, 18. Prázmán előlegezési, 19. Rutkán vasuti alkalmazottak takaré és előlegezési, 20. Szent-Huberton népbank, 21. Torzsán takaré és hitelszövetkezet.

b) Feloszlottak:

Budapest: 1. Takarékpénztárak

tás, midőn hétköznap hazajövk, s az egész estét veled szándékozom eltölteni. Anyám, s nagyatyám mindketten elmentek hazulról, s midőn ide ájövök hozzád, oly rettenetesen sírsz, hogy ily könnyű záporon át, még arczodat sem láthatom tisztán. Szünj meg az istenért, hisz nem is képzeld milyen borzasztóan nézsz ki.

— Villi, zokogta a lányka, tudod é, hogy miss Emilia elment?

— Hová ment?

— Messze, messze, hat egész mért-földnyire. És egész nyáron oda fog maradni.

De Villi csak nevetett. — Hat mért-földre, szólott, nő a bizony ugyan hosszú út is, s borzasztó messze van.

— De ott nem látogathatom meg őt.

— Majd meglátogatod ismét a jövő télen, válaszolt Villi.

Oh! de az oly igen messze van még, felelt a kis lány.

— Miért gondolsz csak mindig reá?

— Mert ő is sokat gondol reám.

Nem láthatja arczomat és még is sokkal inkább szeret, mint bár ki is a világon, Treumann bácsit kivéve.

— Azt nem hiszem. Nem hiszem, hogy miss Graham csak felényire is ugy szeressen téged, mint én Trudka. Tudom, hogy nem is képes arra. Hogyan is szerethetne inkább mint én, mikor ő vak, s soha életében nem látta arczodat, mig én mindig láthatlak, s anyámon kívül senkit oly erőssen nem szeretek.

(Folyt. köv.)

szövetsége, 2. Magyar tűzvédség biztosítást szerző szövetkezet.

A vidéken: 3. Enyengi segély-egylet, 4. Kadarkuti segély, 5. Lengyeltői segély, 6. Magósi segély, 7. Nagy-Kanizsán t. pénztári gyűjtő és önszegélyző, 8. Nagy-Vázsonban önszegélyző, végül 9. Torzsán takaré egylet szövetkezet.

Marad 1880. végén Budapest 25, a vidéken 228, összesen 253 szövetkezet.

A magyarországi részvénytársaság: alaptőkéik közül 1880-ban történt változásokról egy önálló statisztikai czikk néhány nap mulva fog következni.

Kolozsvár sz. kir. várcs bizottságának közgyűlése febr. 11.

Gr Eszterházy Kálmán főispán a gyűlést megnyitván, a kitűzött tárgysorozat előtt három interpelláció tárgyalott:

Benigni Samu és Balla László a miatt interpellálnak, hogy a múlt évi árvíz alkalmából felmerült közmunka váltásg pénz oly egyenektől is követelik, kik ezen kötelezettségöknek már természetben eleget tettek, s mert váltásg pénz nem követelnek oly egyenektől is, kik semmi neml közterhet nem viselnek. — Ezen felszólásra Minorich Károly h. polgármester és Salamon Antal aljegyző azon válasza, — hogy oly egyenektől, kik a közmunkát természetben lerótták, váltásg pénz nem követeltetett, s továbbá hogy oly egyenektől, kik egyéb közterhet nem viselnek — törvénszerint nem is követelhető — tudomásul vétetett.

Finály Henrik, az iránt intéz kérdést a főispánhoz, hogy — miután a bizottságnak a polgármesteri választás ügyében tett felterjesztésére a miniszter mind eddig nem válaszolt, az erre vonatkozó törvények szerint pedig ha 40 napig nem válaszol, jóváhagyásnak tekintetik, kíván e ez ügyben rendelkezni vagy nem?

Gr. Eszterházy K. főispán kinyilatkoztatja, hogy a miniszter ur rendelkezési jogával élni fog, és hogy a 40 napi határidő még nem telt le. Végül Nagy Lajos és Dr. Szócs Emil a városon felállítandó kutak ásátásának kérdésében — egy kissé korán — szólaltak fel, miután a kutaknak a télen való felállítására nehezen lett volna keresztül vihető.

Ezután néhány szentesített törvényezikket bejelentése után, a miniszteri leiratok olvastattak fel. Ezek szerint:

a város 1879. évi zárszámadása, a szokott óvások fenntartása mellett, helyben hagyatott; a vegytani intézetnek adott 5000 drb tégláért a közoktatásügyi miniszter a város közönségének előismerését nyilváníta; s végül a városi felső leányiskola részére kért állami segélyt a miniszter ur utalványozza azon megjegyzéssel, hogy ezen iskola szabályzata az általa adott utasítás szerint újra átdolgozandó lesz. Kiadott a városi iskolaszéknek.

Az igazoló választmány jelentése alapján a legtöbb adófizető bizottsági tagok névjegyzékébe való felvétel iránt beadott 4 folyamodvány — mint előcsétt — elutasított. Tudomásul vétetett továbbá a városi bizottságba január 16 án történt választásoknak lapunkban már jelzett azon eredménye, hogy a IV. kertletben megválasztott Bartha Miklós és Kerekes József igazoltattak, az I. és II. kertletben megválasztott Dr. Biasini D. ellenben nem igazoltatott.

A pénzügyi szakosztály véleményes jelentése alapján elhatározatott, hogy a czukorgyári épületeken némi javítások tétetnek; a szamos-völgyi vasut társaságtól részvényeket a város nem vásárol ugyan, de a város által átengedett 1400 □ ölnyi területért egy félrészvényt fizetéstől elfogad. A vadászati jog további bérletére üzve Haller Károly tanár által tett ajánlatot a közgyűlés nem fogadta el és elhatározta, hogy vadaászati jogot árverésen fogja kiadatni.

Gothárd L. számvéő jutalom és és fizetés emelés iránti kérésével, dacára a p. ö. szakosztály kiváló ajánlatának, elutasított.

A nagytársai legelő újlág a helybeli mézszáros társulatnak adottt bérbe.

A számvéőszék jelentése alapján Nagy Sándor utbiztos Bácyi m. leltárának, Magyar Géza mezei rendőrtörnök és végül a köztemetői alapot rendező bizottság az 1880 évi felülvizsgált számadások terhe alól feloladattak.

Ezzel a tanácskozás véget értvén a kitűzött változások ejtettek meg. Megválasztattak: 3-ik városi alorvosnak Dr. Veres József 44 szavazattal a Dr. Salamon József 34 és Dr. Benel 15 szavazata ellenében; — a magyar állami vasutak kisajátítási bizottságába elnöknek: Nagy Lajos, tagoknak Nagy Mór tanácsos és Svacsina Géza t. jegyző; a temetői bizottságba: Gr. Gy. János 84 sz. Dalcbau Frigyes 46 sz. Dr. Hintz György 55 sz. Dobál Antal 44 sz. Váradi László 43 sz. Gergő József 42 sz. Földesi Sándor 46 sz; a köz igazgatási bizottságba: Benigni Samu 49 sz; a bírálól választmányba: Züllich István 49 sz; igazoló választmányitagnak: Benigni Samu 49 sz. Bodgán István 48 sz. Márai János 40 sz. Fritsch Albert 48 sz. Váradi Károly 47 szavazattal.

A trónörökös keleti útja.

Rudolf trónörökös tegnapelőtt délután 6 órakor indult el Bécsből keleti útját megkezdendő. Kíséretében voltak a hirtelen rosszul lett Bombelles gróf főudvarmester helyébe kinevezett Walburg-Zeill-Tranachburg gróf tábornok, Eschenbacher alezredes szárnysegéd, Wilceek és Hoyos-Sprinzenstein grófok, Mayer udvari lelkész, Pausinger festő, és a kilencez személyből álló cselédség. Wilceek János gróf csak Miramareig kíséri el a trónörökös, aztan visszatér Bécsbe. A trónörökös már a Burgban elbucszott az uralkodóház tagjairól, s kitért magának mindeneml hivatalos üdvözlést az indóházban. Itt tehát de Jonghe belga nagyköveten kívül semmiféle hivatalos személyiség jelen nem volt, de annál nagyobb tömeget képzett a közönség, mely már 5 órakor előzőnlötte az indóház helyiségeit és környékét. 6 óra előtt tíz percczel érkezett meg a király és a trónörökös, mindketten egyenruhában. A déli vasut főigazgatója a főbejáró lépcsőnél fogadta az uralkodót és a főherceget, mire a kísérettel együtt bementek az udvari váró terembe, hol a király elbucszott a trónörökös kíséretől. Közvetlenül a harmadik csöngögetés előtt a király és a trónörökös kijöttek a perromra.

A trónörökös, mielőtt a kocsiába lépett volna, megcsókolta aijának kezét, aztán a király megölelte a főherceget, a trónörökös ujra kezét akart csókolni, de ebben a király barátságosan megakadályozta. A trónörökös a hosszabb válás gondolta mélyen megatotta: szeméből könnyek perdtültek végig arczán. A király azután Toscana herceget, ki szintén kezét akart csókolni, ölelte meg, a többi urakkal pedig kezet szorított. Rudolf főherceg meghívta kíséretét, hogy foglaljanak helyet a kocsijában: ennek megtörténte után a gyorsvonat megindult.

A király addig maradt meg az indóházban, míg a vonat teljesen el nem tűnt szemei elől. Aztán visszatért a Burgba. Hogy a trónörökös Miramareban vagy Trieszben fog-e tengetre szállani, az az időjárástól függ, s még eddig megállapítható nem volt. — Jeruzsálemben már nagyban készülnek rá, hogy a trónörökös tünepélyesen fogadassák. A latin, örmény és görög patriarchák, továbbá a chachani basi (türbbinus) és a magyar morva kolónia rabbija fölhívták közsegük előjáróit, hogy a fogadás részleteit együttesen állapítsák meg. Minthogy azonban ez a vallásfelekezeteknek régóta tartó viszázkodása miatt létre nem jöhetett, mindenik külön-külön fogja fogadni. A katolikusok testtelle lobogóval élén vonul a trónörökös elé, minden tagja a testtellenek pálmáigat tartva kezében. A zsidók szintén készítettnek ez a kálomra külön lobogót, megfelelő felirással. A jeruzsálemi osztrák-magyar főconsul egész hivatali személyzetével, a török katonai főkörmányzó és a latin patriarchának egyik küldötte már Jaffánál fogja üdvözölni a trónörökös.

A „KELET“ magántáviratai.

Bécs, február 11, A Pol. Corr. londoni értesülése szerint azon vezérszerep melyet a görög kérdés legújabb phasisában Németország vitt, Güschennek Berlinben létele óta formailag is elismertnek tekinthető és gr. Hatzfeld azon helyzetben lesz, hogy Konstantinápolyban a legnagyobb tekintély sulyával lépjen fel,

Ezen tudósítással egybehangzik ugyanazon lap Konstantinápolyi tudósítása, hogy az eljárás megrövidítése és az egységes fellépés érdekében a minden oldalról ohajtott vezérseget gr. Hatzfeld veszi át.

A Pol. Corr. berlini sugalmazott levelezője a görög kérdésben türelemre int; Güschen még nem visz érdemleges elhatározást Konstantinápolyba; a tárgyalások még csak az iránt folynak, hogy a hatalmak, mely alakban lépjenek fel együttesen Konstantinápolyban. Az előzetes kérdések lassu fejlődéséből nem lehet a helyzet reménytelenségére következtetni; a hatalmak között sokkal csekélyebb a nézet eltérés mint azeelőtt bitték.

— **Bécs,** jan. 11. Az uzsora törvény harmadik felolvasásban és a játék-kártya bélyegről szóló törvény rövid vita után változatlanul elfogadtatott. Ezután tárgyalás alá vétetett Lienbacher javaslata az iskolai kötelezettség idejének megrövidítése iránt. Beer megtámadja a bizottsági javaslatot, tiltakozik annak nehány, teljesen alaptalan állítása ellen a kisebbségről, s azt mondja, hogy a kisebbség hajlandó némely engedményekre az iskolai törvényre vonatkozólag, csakhogy nem nyújt kezet annak újabb szétmarcangolására. A bizottsági javaslat mellett 11, ellene 15 szónok iratta fel magát.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. febr. 12.

Helyi hírek.

— **Nemzeti színház.** Tegnap egy ismeretlen nevű zongoraművészű Junek Mária hangversenyezett a színházban. Ugy mondják, hogy idáig csak Búsendorfer bécsi zongoratermében játszott s ez idén mutatja be tudását először egy körutban. A kisasszony külsője ténben egyáltalában nincs elkényeztetve a termé-

szettől a mi annyiban bir csak fontossággal, hogy mielőtt hangszeréhez til nem kelt a közönségben valami derült benyomást. Hatása van e körülmenyek az érdeklődőre, sőt a siker elismerésére is — akárhogy tagadnánk. Egyszerű fekete ruhába öltözött, szerényen, szinte félve jött ki a színpalak mögül s foglalt helyet a szép hangú Bösendorfer-féle hangszer mellett. Elsőnek Mendelssohn Variations series-át játszta azt a nehéz s háládalán — eieggé etude szerű szerzeményt, bemutatva ujjainak gyakorlottságát. Tiszta skálái és futamai vannak mindenestire, de a balkéz oktáv ugrásaival egy-egy bizonytalan, sőt hamis hangot is fog. Nagyobb érdeme az, hogy értelmesen magyarázza még a hasonló szerzeményeket is; (A szin. tud vadul váltakozó átmenetek s futamok között is hallzott a thémé) s hogy a fortékat nagy erővel s hatással exekválja. Ha t. ez. lapársunk az „Ellenzék“ szerint Esipoff Anette „ugy döngött, mint egy ütő ágyú“ Junkk k. a. döngése „két üteggel“ ért fel bizonyosan. Erejét még a program utolsó számában a Liszt „Robamindulójában“ volt még alkalma bemutatni, melyet szintén nagy hévvel játszott. A többi számok mindegyike lágyabb, dalamosabb természetű szerzemény volt. Ilyen Beethoven D moll Largoja, ez melancholikus és meglehető panasz. Ilyenek Schumann dalai (Waldscenen Einsame Blumen) Volkmann Visegrádja, sőt ilyen a Vogel als Prophet, szagattott, rapidikus accordjain az édes dallam hallszik át. Dicséretfel szólunk itt legkivált a Beethoven Largo előadásáról, hol az elhaló hangokat, végzeteket rendkívül lágyan és szépen játsza. A hangverseny előtt és után két kis vigjáték adatott elő tetszés mellett. — E zongora hangverseny alkalmából, mely most a színiudény derekán már a második színpadunkon nem hallgathatunk el egy megjegyzést. Rosszsaljuk ugyanis azt — bármennyire barátjai vagyunk a hangverseny-zeneének — hogy a kolozsvári színházban, a beszélő művészet e hajlékban, a saison derekán zenei produkciók tartatnak. Másol a helye ennek, s más időben. Olyankor, mikor a dolog természete szerint kisebb lesz majd a színház iránt az érdekltség. A tavaszon p. o. A kapkodás és tervszerűtlen vezetésnek bizonyosága ez is, a melyet általában az egész repertoíron szomoruan tapasztalhatunk. Tény, hogy vendégeink között például Fáy Kissasszonyban nagy gyönyörűségünk volt — de ez a „vendégzseraplés zafos“, a mivel elaraszlatik színházunk — minden hétre legalább két új színműpróbálgató művész esik — egyebet sem mutat, minthogy helytelenül szervezett, untalanul „pótlásra szoruló személyzettel fogott a művezetőség ehez a téli saisonhoz. — Várjuk a míg a most legújabbban tervbe vett vendégzseraplések véget érnek s akkorra tartjuk fenn ez ügyre vonatkozólag mondani valónkat.

— **A „Mária Valéria.“** árvaház által rendezendő második társas táncszertély t. hó 26-án fog megtartatni a városi vigadóban. Bátoritva az első estély sikerétől, reméljük, hogy egy szörűség, fesztelenség és vigalom tekintetében ezen második estély méltó társa lesz az elsőnek, s városunk áldozatra mindig kész közönsége ez alkalmat is felhasználja jótékonyasága gyakorlására. A rendező bizottság. E jótékony-célú táncvigalmat részünkről is kiválólag ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A kolozs-monostori** m. k. gazdasági tanítészében a téli félévi vizsgák sorrendje a következő: febr. 14-én, II. évben állatboncz és élettan. III. évben nemzetgazdaság és fizletan. febr. 15-én: I. évben általános vegytan. 16-án: II. évben növénytermelés, III. juh és sertésenyésztés. 17-én: I. ásványtan, iránytan. 18-án: I. erőműtan. III. Technologia és borászat. 19-én: I. Természettan. II. égbaj'attan. III. gazdasági statisztika. 21-én: II. elméleti mértan. III. állatgyógyászat. 22-én: I. számtan. 23-án: II. állattan. III. Erdészettan. 25-én: II. növényboncz és élettan. III. kertészettan. 28-án: I. szóbeli gyakorlati vizsga. III. gazd. építésztan. Ugyanezen tanítézet II-ik félévére a beíratások március hó 7-éig tartanak. Vörös Sándor, igazgató.

— **Az iparos egylet** mai táncvizgalmára ismételtén felhívjuk e helyen is a közönség figyelmét. Nem csak mert az egylet pártolásra főképp méltó céljainak elöbire viteléhez járul az az összeg is, mely e hál jövedelméből befoly — de mert bizonyosan igen kedélyes mulatság lesz, hol fesztelén vigságban telik el az idő.

— **Figyelmeztetés.** Az erdélyi muzeum egylet folyó évi rendes közgyűlését 1881. márczius 24-én fogja megtartani, mire az egylet t. ez. tagjai és az érdeklődő t. ez. közönség oly hozzáadással figyelmeztetik, hogy e nyilvános közgyűlés részletes tárgysorozata annak idején közzé fog tétetni. Az igazgató választmány határozatából Fényl Henrik s. k. titkár.

— **A közbághid építését.** a városi képviselő bizottság a tegnapi ülésében újra elhatározta, s elrendelte a tanácsnak, hogy az még ez év folytán megtörténjék. Minjában most már a tanácsotól függ, hogy e közbághid intézmény még ez évben megnyíljon, elvárjuk a tanácsotól, hogy ez ügyet erősen előkarolja, Ré-szlukról nagy figyelemmel fogjuk kísérni az

ez ügybe reményhetőleg kifejtendő tevékenységet a fentebbi ügygyel kapcsolatban a képviselő elrendelte azt is, hogy a baromvásár még a tavaszon a dézmacsúr-térre tétessék át, hol az inkább is helyén van mint, bent a város közepén. Minthogy azonban a közbághid megnyitakór a baromvásárt is rendezni kell, s ez in tézménnyel szoros kapcsolatba kell hozni, a magyon kívánatos és, észszerű lenne, ha tanácsunk jó előre tanulmányoztatná az ügyet, s megfelelő rendszabályok által baromvásárunk régi jó hírnevét feleleveníteni.

— **A kolozsvári** ügyvédi kamara választó közgyűlését ma tartotta meg, szavazott összesen 41 tag, elnök lett: Haller Rezső, elnök helyettes: Bokros Elek, titkár: Kövéri Mihály, ügyész: Tamási Sándor, pénztárosok: Benel Ferencz, választmányi rendes tagok: Petrá János, Dobál Antal, Frits Albert, Polcz Rudolf, dr. Fischer Lajos, Molnár Sándor, Szacsavay Dénes, Nagy Mihály (kolozsvári) póttagok: Koleszár Sándor, Komáromi Ferencz, Dr. Rosenberger Albert, Deáki Albert.

Hazai hírek

— **Munkácsi diszokmánya.** Munkács város képviselő testülete mult év november havában Munkácsy Mihályt, a nagyhírt művészt és ezen város szülöttjét, diszpolgárává választotta. A város az ezen választásról szóló diszokmányt és annak borítékát a Posner fele műintézetben rendelte meg, hol a napokban elkészülvén, tegnap küldetett el Párisba Munkácsyhoz. A diszokmány gyönyörű művi albumban helyzetett el; szövege a következő: „Mi Nuszer János főpolgármester, és Lohotay Zsigmond főjegyző Munkács rendezett tanácsa város tanácsa és képviselőtestülete nevében adjuk tudtára mindenkinek, a kiket most illet vagy jövőre illetni fog, hogy midőn 1880. évi sz. András havának 4-ik napján a közügyek elintézése végett képviselői közgyűlést tartottunk, ugyanakkor a jelenlévők egyhangú határozatával és közlekedéssel hazánk nagy művészt és városunk szülöttét: Munkácsi Mihályt a magyar nemzet előtt a magyar művészet érdekében szerzett nagybecsű érdemei elismeréséül e város diszpolgárává megválasztottuk s őt mindazon jogok részesévé tettük, melyek rendezett tanácsa Munkács város polgárárt megilletik. Minck nagyobb bizonyosságára városunk főpolgármesterének és főjegyzőjének aláírásával és pecsétünkkel megerősítve törvényes alakban ezen oklevélünket kiadtuk. Kelt Munkács város képviselő testületének 1880. évi Szent András havának 4-ik napján tartott gyűléséből. Nuszer János főpolgármester, Lohotay Zsigmond városi főjegyző.“

— **Nem akart bíró lenni.** Nagy-Vargas kis községben történt azon ritka eset, hogy Gulyácsi István megválasztatván bírónak, állását el nem fogadta, hanem később volt a községek rendezéséről szóló 1871. XVIII. t. cz. 70. §-a értelmében 100 forint bírságot lefizetni. A közkedvességi járási szolgabírónak Köpf György urnak sikerült végre ő annyira bírni, hogy hajlandónak mutatkozott a pénzbírság visszavételére, és állását elfoglalni. Midőn azonban az elnök az esküformában ezeket mondá: bírói állásomat lelkiismeretem pontossággal . . . kivette zsebéből a 100 frtot s átadta az elnöknek, hogy akkor biz ő nem lesz bíró. Hazamenet elmondta feleségének az esetet, a ki szintén őrtült, hogy az ura 100 forint árán megmenekült a bírorságtól.

— **Tóth Kálmán** síremléke. Az elhunyt költő síremléke ügyében kibocsátott felhívás, mindjárt megjelenése után szép eredményt mutat. A F. L. szerkesztőségénél az első nap 251 frtot és egy aranyat adományoztak e célra fővárosi adakozók. Baján pedig mozgalom indul meg a végből, hogy a költő szülőházát emléktáblával jelöljék meg.

— **Nagy-Kanizsa** és Kis-Kanizsa. Ezt a két várost a belügyminiszter tudva levölég egyesítette. Az egyesítés azonban nem egészen simán folyt le. A kis-kanizsai bíró nem akarta a város levéltárát átadni, mert — ugymond — neki nem parancsol a nagy-kanizsai polgármester, mivel hogy ő nem választotta. A község háza előtt összegyűlt vagy 60—70 ember, a kik a bíró mellett erősködtek, s nem tágitottak addig, míg a városi hajduk szíjjal nem zavaratták őket.

— **Oroth Zeuzsi.** Közlelebről elevenítettük fel a szegény megesezt székely leány szomorú történetét ki a mult évben csábítójának házát felgyújtotta, s ezért, mivel akkor a gyujtogatásra a székelyföldön statárium volt bírdetve, halálra ítéltetett. Később kételyek merültek föl a lány elméleti épsége ellen s a halálbüntetés végrehajtása elmaradt. Úgye újból a törvényszék elé kerülvén, e hó 5-én ítélt benne a kézdívasárhelyi törvényszék. E szerint Oroth Zeuzsi 1 évi börtönrre ítéltetett, melybe beszámítják 10 havi vizsgálati fogságot is.

— **A földrajzi** társaság 10-én tartott gyűlésében György Aladár lapunkban tegnap említett felolvasásán kívül Téglás Gábor szolt a párisi (hunyadi) mezők barlangról, melyet eddig senki sem ismertetett. A barlang a Reteztyék hegylán felszékis s mint rendszeren, egy kis patak foly keresztül benne, mely töse-

rű öblösödést s kis vizesét is képez. Általában igen alacsony s nagyrésztben csak négy kéz-láb lehet járni. Érdekes részletek, különösen egy vizesét ábrázoló stalaktit-képződés van benne. Az egész 95 méter hosszú, két nyílása van s 3 kisebb barlangot képez. Első odájában a Rákóczy-korban menekülők is tartózkodtak itt s az ágyuymok még láthatók. Palaeontologiai maradványokat azonban nem lehetett benne találni. Az előadást, melyet dr. Erődi Béla olvasott fel, élénken megélteneztek.

— **Borzasztó rablógylkossági merénylet** híre hozza a W. U. Grb., mely Pozsony városának egy elég népes utcájában bűmulatos vakmerőséggel hajtatott végre és az egész várost izgatottságában tartja, mert alig néhány hétre azon vakmerő ékszer rablás után történt, melyről lapunk hasábjain már ismételve szöletünk. Folyó hó 9-én reggel 8 és 9 órá között a Duna-utczában lakó mérszáros mesterhez egy sürűn lefátolyozott nő és egy fekete álarozot viselő férfi lépett be és a konyhában sűrűlással foglalkozó cselédet a férfi hátulról gyorsan meg ragadta, a nő pedig kezét erősen megkötözte, ezután a szobába jöttek be ötlet és egy nagy csomagot gyorsan a szájába tömtek és a pamlagra taszították, hol a nő őt öklével dühösen verte, úgy hogy elájult, a férfi a férfi ezalatt feltörte a szekrényt és a benne talált 140 frtot kivette. Ezzel mindaketten eltávoztak, Groidl mérszárosné a piacról haza érkezővén, cselédjét a fűnn leirt állapotban találta. Kötélkei és a szájába tömött dolgoktól megszabadítván, elbeszélte a történeteket, csak ekkor vették észre, hogy karján egy mélyebb vágás van, de nagyobb vérzést nem okozott. A tetesek azonban arra számítottak, hogy a cseléd tehetetlen állapotában el fog vérezni. A lakosság nagyon ingerült állapotban van, annyival inkább, mert Pozsony város hatósága nagyon erőlesen tiltakozott a bejelentési hivatal föllállításá ellen és a kapitány kijelenté, mert Weinstabl ékszerész betörőit is csak akkor fogtak el, mikor Pozsonyból Pestre szöktek és itt bejelentési hivatal segítségével az egyik szállást rögtön kitútták.

Vegyes hírek.

— **Az iszákosság elleni törvény,** melyet nemrég terjesztettek a német birodalmi tanács elé, a következő intézkedéseket tartalmazza: 100 márkáig terjedő pénzbírsággal vagy két hétig terjedő fogsággal büntetik az, a kit botrányt okozó részegségi állapotban találnak nyilvános helyen. A ki a szabay elhatározási képességet kizáró részegségi állapotban oly tetet követ el, mely józan állapotban elkövetve, bűnvádi eljárást vonna maga után, következő büntetésnek vettetik alá: A büntető törvény szerinti halálbüntetés, vagy életfoksziglati börtön helyett legalább egy esztendő börtön foglalja el. Más esetekben a büntetés a törvény szerinti büntetés minimumának negyedrésze és maximumának fele között változik. A fegyház helyett mindenütt börtön vétetett. Vétsegek és kihágások nem esnek ily beszámítás alá.

— **A sport ujeneme** jött divatba közelebb Indiában. A philippini szigetek unatkozó angol gentlemanjeinek az jutott észükbe, hogy ez indiai bivalyt (Carabao) turfra idomítsák s versenyt futtassanak vele. A gondolat tetté vált s néhány manillai fiatal ur, a közeli Mariquina síkjaira hat carabaot állított ki futtatási célból. A tervezett sikversenyt azonban a bivalyok önkénye akadályversenyyé változtatta, a menyinyiben a pocsolakendvöl állatok egyike az egyik jockeyt egyenesen egy moeasárból vitte s nyakig merült bele a sürű iszapba; persze a vezető bivalynak legott akadt követője — ki dőlt egy másik is, moeasára terítve lovasát; egy harmadik bivaly egy korláthoz dörzsölte jockeyját; három azonban nem esett ki a versenyből s eszeveszetten vágatott a célhoz az összesereglett tiltóversenyesek nagy örömrádása mellett, kik élénken megtapsolták az első díjat nyert tulajdonosát. A verseny után pompás lakoma volt zenével, hangversenyyel stb. Hogy az unjmet látványosságának lesz e még folytatása s állandó gyökeret ver-e a kezdeményezett bivalyverseny: az még a jövő titka.

— **Cantu Caesar** nem halt meg. A híres történetíró halálát legelőször franciaia lapok közölték s nyomukban az összes európai sajtó. Most az „Italie“ megczáfolja a hírt s hozzáteszi, hogy Cantu Caesar a legjobban érzi magát.

— **Carlyle** holtemét el akarták temetni a Westminster-abbeyben. Ezt azonban meggátál Carlylenak végrendeletében nyilvánított határozott óhaja, hogy neje mellé temetessék el a bad-dingtoni régi templomban.

— **Negyven millió örökség.** Amerikában jelenleg sokat beszélnek a következő örökségről: Egy fiatal hollandi Baren Roelof a szerencsés örökös, kinek eddig oly rosszul ment dolga, hogy nevével és gyermekével már hat hónap óta nyomorog New Havenben és csak mások jószívűségéből tengeti életét. Nagybátyja Spier Henrik rotterdami kereskedő volt. Hátrahagyott vagyona körülbelül 40 millió dollár rug. Az örökös 35 éves és igen viharos multja van. Fiatal éveiben családja kívánságára a pápi pályára lépett, néhány év múlva azonban övé-

nek akarata ellenére is elhagyta azt, miért egyik mostoha bátyjával heves és tettleges vitalkozásra került a dolog és e vitalkozás közben megölte bátyját. Erre Londonba ment, nőt vett egy angol nőt, miután azonban családja nem segítette, kénytelen volt Amerikába kivándorolni. Most hatalmában van a kitagadásért nem es bosszút állani.

CSARNOK.

Apróságok.

Kérdés és felelet.

Voltaire egy este színházban volt, páholyban, és igen szeretetreméltó nők társaságában. Lenézve a földszintre, meglátja Píront, ki állólhelyén, mint látszik, igen szűken s kényelmetlenül találta magát.

— Hogy érzed magad Píron? kiáltotta neki Voltaire. Píron nem felelt. Néhány nappal azután Voltaire volt a földszinten, s Píron páholyban ült! A „Rimkórság“ szersője most eljöttnek látta az időt „Zaira“ szerzőjének minapi kérdésére válaszolni s lekiáltott a páholyból: „Hallod-e Voltaire! kitűnően.

A szíveség ára.

Valaki a híres Marlborough herczeg pártfogásért eszedezett, hogy egy általa óhajított állomást elnyerhessen.

— Mylord szolt a kérelmező, ezer aranyom áll rendelkezésére, ha a helyet elnyerhetem, s e mellett szavamaf adom, hogy senkinek nem szölok felöle egy szót is.

— Adj két ezeret, s mond el mindenkinek nem bánom, felc a herczegf.

Regényírás képzeletben.

A sötét kedélyű Crebillion magányában s pipája mellett elmélkedve, sokszor gondolt ki egész regényeket, de melyeket aztán soha sem írt le. Egy izben, midőn ily módon eszméivel nagyon el volt foglaltva, valaki belépett hozzá.

— Ne zavarjon kérem, kiáltott látogatója elé; épen nagyon érdekes helyt vagyok: egy gaz minisztert készölök felakasztani s egy ostoba minisztert elcsapni.

A megrémített író.

A féltékenységgé fajult művészi emelkedés meghasonlást szült Tintoretto és Tizian között. Aretin ez utóbbi meghitt barátja is belevegylt a vitába s Tintoretto ellen pár éles gunyverset írt, ki ezt meghallva, egy napon, midőn az íróval találkozik az utcán, behívja őt lakására, azon ürügy alatt, hogy le akarja festeni arczképet, több magas rangú egyén keresvén azt már nála; Aretin enged a felhívásnak. De alig ül le a festőműtermében, ez dühösen feléje rohan, kezében pisztolyt tartva.

— Ugyan Jakab mit akar művelni? kiált a költő megrémülve.

— Mértéket venni rólad, felelt Tintoretto; s ez megtörténvén, hozzátette:

— Magasságod éppen négy és fél pisztolyt tesz ki, e fegyverrel mérve. Most távozhatsz.

Aretin sietett is távozni, felfogadva, hogy többé nem teszi ki magát oly ember mértő személyének, ki ily mértékkel méri miutáját.

A kormányzásról.

Temisztoklesz Görögország egyike legoslegdusabb polgára, s legügyesebb hadvezére, egy zben így szollott fiát kézen fogva. — E kölyök kormányozza anyját; anyja kormányoz engem; én kormányozom az athéneket; az athéneket kormányozzák Görögországot. Tehát e kölyök kormányozza Görögországot.

Mily kis kezekben találná fel az ember gyakran a legnagyobb birodalmak kormányzatát, ha a fejedelmektől lefelé kutatni kezdené, azon mozgató erőket, melyek képesek az egészek irányát adni, s mindent ingásba hozni.

Bourgoque herczegnő így szollott egy izben Maintenon asszonyhoz.

Tudja-e kegyed miért kormányoznak Angliában a királynék, jobban és biztosabb kezekkel mint a királyok? Mert a férfiak a nők uralma alatt kormányoznak, míg a nők, férfi uralom alatt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **BÉKÉSY KÁROLY.**

NYILTÉR.)

A Fonciere Posti biztosító intézetnek mai számunkban megjelent hirdetésére bátorodunk olvasónk figyelmét felhívni, annál is inkább mivel nekünk is tudomásunk van róla, hogy az intézet vezérigynökségének vezetését M. Kossa József ur vette át, ki eddig a magyar franciaia bizt. társaságok képviselte, de onnét az ott beállott változott körülmények folytán önkénytelen kilépett.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi felelősséget nem vállal.

Csak a jö örvend nagy kollendőségnek.

Nem több mint 3 éve mult, mióta New Yorkból Londonba érkezém, újabb cikkkem Nagy-Britanniába is bevezetendő. Megérkezésem után fizetemet csendes feltűnést keltő módon indítam meg és csak egy földszinti szobám és irodám volt. Innen küldém szét mintacsomagokban cikkkemet Anglia, Irland, Scotland minden részébe, alkalmat adandó azzal kísérletet tenni. Kivonatokat a közönség kedvezőleg vette, mit bizonyít azon tény, hogy az első 12 hó alatt 200.000 lívere specialitásomból történt megrendelés. Ezen megrendelések számos oly egyénektől jött, kik ezen cikket használták, s miután annak értéke felől meggyőződtek, ajánlották másoknak. Ha az eset nem lett volna, nem lehetett volna azon helyzethen, üzletemet tovább folytathatni.

A költségek, cikkkemnek a városbani terjesztésére sokkal nagyobbak valának, mint az eladottakoni nyereségem; dacára annak, miután cikkkem hasznos szolgálatának voltáról meggyőződtem, árum további ajánlatos terjesztését teljesen a közönség jóakarátára bízam. Hogy így volt kiadásaimat visszanyerhessem. És a mint a fenti körülmény bizonyítja, vélelmemben nem csalatkozám. Felbátorítva, kivonatomban kedvező kellendőséggel, üzletemet egy kényelmesebb helyiségbe tettem át, s itt mint eddigelő árum előnyös volta segített tovább. A második vében közel 600,000 lívere vettem megrendelést. Levéltáskám naponta nehezedett a sok száz, mondhatom ezernyi elismerő és halajratoktól, melyek „Shäker-kivonat“ (Seigel gyógyszerje) illeték. Ez — egy oszlato és győgyerejt szer májbajok, rossz emésztés és gyomorbántalmak ellen — volt azon cikkk, melyet én Nagy-Britanniába bevezettem, s a mely ott oly nagy bizalommal és általános tetszéssel fogadtatott.

Mely tanulmányozás és megállapodásokból győződtem meg, miszerint a legtöbb szenvedés, mely az emberekre felkeresi, a gyomor és máj, rendszeren működése által idéztetik elő: s miután ezen bajok kezelésénél egy szert találtam, melynek nagy értékéről Amerikában tapasztaltaimnál fogva a meggyőződtem elhatároztam Európába jönni megkísérlendő „Shäker-kivonat“ hasznolágot behozni; itt azonban meg kell jegyez-nem, miszerint én Európába nem jöttem mint szerencsés vadász, miután egy amerikai nagy üzlet tulajdonosa valék és több mint szükséges vagyoni értékkel bírtam. Üzletem a harmadik évben még jobban kiterjesztettem és egyedül Angliában az eladás 900,000 lívere ment fel a mely az első és második évben eladott mennyiséggel e jutt 1.700,000 vébösszeget tesz ki, — azon rövid 3 év alatt, még hozzá egy egészen azelőtt ismeretlen szor.

Mindez annak előnyös volta nélkül lehetetlen lett volna. A Shäker-kivonat Nagybritanniában kezdettől fogva kedvezőleg ajánlatott, mint oly szer, mely az emésztési zavarok, máj és gyomorhajoktat meggyógyítja, és miután oly készséggel vétetett az igénybe, hiszem hogy nevezt „Shäker-kivonat“ egy igen kitűnő szer a fenn felhozott bajok gyógyítására. Indítatva a legjobb bizonyítványok által, melyeket vettem, megkezdém fizetemet különböző országokra is kiterjesztetni.

Az emésztési bajok — melyek ellen a Shäker-kivonat“ a legjobb gyógyszer — egészen váratlan módon lepnek meg benntünket, mint egy tolvaj éjjel.

A szenvedők legelőször is mellükbe és oldalukba és hátukba éreznek fájdalmat; magukat leverteknék és álmosaknak érzik, a szájnak rossz íze van, különösen reggel, a fogakra vas-tag nyák rakódik le, mely a lehetlletet másokra nézve vissza taszítóvá teszi. Az étvágy gyenge, és a gyomorban nehézség érzése keletkezik; a kezek és lábak hidegkékké lesznek és csirizként tapadnak mely egy neme a hideg izzadásnak. A beteg magát állandólag és fáradt ak álmosnak érzi, melyet kipihienni nem tud, idő múlva idegesség, izgékonyá lesz és kedélyében szomorú előérzetek keletkeznek. A fej szédül, s annak hirtelen felemelésénél zibong, a belek meg keményednek és a bpr egyuttal száraz és forró lesz. A vér ilyenkor sürti és pang; a szem felére megsárgul. Gyakori kibáysa az ételnek következik be, mely után savanyu száj izmarad, másoknál azonban édes élmegyős szájjal. Mindezen tünetek gyakran szivdobogás által kísértetnek ugyanígyra, hogy a beteg azt véli, miszerint szivbajban szenved. Az arez petyhüdté válik, a szem előtt ködös minden és nagy mértékbeni levertség és gyengeség következik be. Időmúltával az ember köhögés által gyötörtetik, melé elointe száraz, később kevés hónapok multával azonban zölds színt ködökek által kísérve Mindezen tünetek nem lépnek fel székségképen egy ugyanazon időben, hanem váltakozva, egyik a másik után és rendszerint több ezek közül egyszerre.

Tulajdonos A. J. White Frankfurt a. M.
Raktár Kolozsvárt: Bíró János gyógyszerésznél.

Vidéki gyógyszerárak: Agram. M. L. Finsch gyógyszerár. Austerlitz A. Prizkyl. Dunaföldvár. Pap József; Eszéken J. Gobetzky; Nagy-Becskerek L. Meutrer; Gyöngyös Mersitz Ferdinand; N. Szében Teutsch Ágost; Holdmezővársárhely Kiss Lajos; Léva a Bolemann Ede; Nyiregyháza Korányi Imre; Károlyváros G. Findeis. Miskolc Dr. M. Hercz. Pancsova. W. H. Graff. Pozsony gyógyszerár „Szentháromság“ des Fridrich Heinrich. Pistory Felix gyógyszerár a vörös rákhoz; Szeged Kovács A. Temesvár C. M. Johner gyógyszerár. belváros Hunyadi-utca. Tartzai J. István szrt. Mariahilf. Ungarisch-Hradisch. Jos. Stanek Vinkovce L. v. Alemann. Varsa d. A. Hochsinger.

